

Introducció

Aquest és un recull que m'ha fet molta il·lusió fer-lo.

Tenim un país amb una riquesa paisatgística, arquitectònica i cultural de primer ordre. I la millor manera de conèixer el territori és seguint els seus camins, pistes i corriols; pujant i baixant valls, travessant pobles i descansant a les seves places. Descobrint racons, llegint-ne la història o històries, xerrant amb la gent i caminant sola o en companyia. És així com s'arriba a estimar.

Les sortides o excursions són fetes amb excursionistes de centres (UEC, CEC, CEB), amb amics i amigues de motxilla o anant sola. No són totes les que he fet. N'he triat algunes des del 2015 fins al setembre del 2020.

Veureu que no cal pujar pics per dir que es va a muntanya; segur que, a cada lloc, hi ha sortides interessants, algunes planeres, d'altres amb més pujades i baixades, però totes les que consten en aquest volum són assequibles a tothom. Només cal tenir interès en saber, en conèixer, en admirar el paisatge, calçar-se botes, motxilla a l'esquena, agafar pals i sortir!

La majoria de sortides són a Catalunya, tot i que n'he inclòs algunes per l'Estat Espanyol.

No espereu trobar dades tècniques de les sortides. No és el plantejament. El llibre no vol ser un recull d'itineraris del wikibloc, ni oferir el trac de l'itinerari, ni donar alçades o quilòmetres o nombre de passes fetes. Tan sols és la meva col·laboració al món de la muntanya, les meves impressions, la meva visió dels llocs i les meves vivències. Penso que, també d'aquesta manera, es pot encomanar la passió per la muntanya i, si algú dels que ho llegiu, li agafa la curiositat, la motivació o el desig de posar-s'hi, ja em donaré per ben pagada.

Com us he dit, he inclòs algun viatge fora de terres catalanes. No tots els que he fet, que, potser, qui sap, necessitarien una altra publicació. Però si una mostra, perquè els camins, moltes vegades, ens porten cap enllà, a conèixer altres terres.

He volgut incloure en aquest recull uns llocs emblemàtics per mi, pel que han suposat de descoberta de la natura i als que us convido a fer una visita sigui caminant sigui fent turisme: Santa Eulàlia de Timoneda i la Vall de La Vansa. Llocs als quals he deixat una part de la meva vida i que m'acompanyen en el meu caminar.

Apa, doncs! Calceu-vos les botes, agafeu la motxilla i, si cal, no us deixeu el sac, ni el barret, ni la capelina, per si de cas, porteu els pals i poseu-vos a caminar.

Que gaudiu força dels camins!

Santa Eulàlia de Timoneda

Timoneda és un lloc enlairat entre muntanyes prop de Solsona, en el camí que porta cap Andorra, al primer trencall a la dreta que es troba en la carretera de La Bassella. Arribats a l'altura de cal Vilà cal prendre el camí de la dreta de la casa i traspassada aquesta,

arribarem a Sta. Eulàlia.

Té la Serra d'Odèn i el Port del Compte que li fan de bressol, i una mirada extensa a la plana. El seu nom prové del timó, aquella planta olorosa i petita, tan plena de poders, que en altres contrades anomenen farigola.

Les pedres de la petita església preromànica ens parlen d'història, una història de fets i de gent, de cavallers i rodamons.

Els diumenges encara s'hi apleguen rostres de pell rosada, encara es parla del bosc i del conreu; gent esclavitzada a la terra, que sap el nom de cada arbre, de cada bri d'herba. És la trobada dels pagesos del voltant, al toc de la campana, que estan amatents a la pluja, a la secada, al sol i al vent.

Paradís de boletaires quan l'any és bo: rovellons, pinetells, llenegues i fredolics que portaran al mercat de Solsona. Paradís també dels trufaires que amb els seus gossos busquen el fruit preuat. Lloc de caçadors que esperen pacients el pas dels senglars, les perdius fugisseres, la corredissa dels conills.

En la nit estelada, Timoneda, silenciosa, encara ens pot parlar de petites històries, del lent pas del temps.

Si no teniu pressa, si voleu un poc de calma, no dubteu en fer-hi una escapada.

Els Garrics, Vall de Lavansa

Terme dels Garrics, a la Vall de Lavansa. Una vall un xic perduda, oblidada i tancada pel pas del temps, però on encara es pot respirar aire i veure passar les estacions: l'hivern amb els arbres despullats i les glaçades, el sol que escalfa i algun any, la

neu; els colors dels arbres a la tardor i el cistell ple de rovellons, pinetells, fredolics i llenegues; la brotada de la primavera i la calma de l'estiu amb els ocells que fan el niu a la finestra.

El Montsec de Tost darrere i la muntanya de l'Arp al davant. El terme dels Garrics el formen una gran quantitat de cases de pagès i cortals, la immensa majoria abandonats: cal Pujals, cal Carló — quatre runes — cal Vinyals, Cal Quelo, cal Secalló..., però encara queda gent a cal Quintona i a cal Cussarell i la masia que domina, Cal Perabaixa, sense ramat ja. Hi ha poblets de pessebre: Tuixent, Padrinàs, Ossera — formatges, melmelades i herbes — Sisquer i Sorribes que comencen a aixecar el cap. La carretera ja arriba fins a Montant amb només un tros, encara, per asfaltar passat Colldarnat.

L'ermita de Sant Julià dels Garrics, perduda a la vall, exponent clar del romànic català i que fa pocs anys ha recuperat els retaules a l'altar. I d'altres ermites com Sant Jaume de Montargull, Sant Pere, l'Espluga, Sant Quirc d'Ossera, o les parròquies de Tuixent, Padrinàs i Sisquer.

Les festes majors i els aplecs on es retroba la gent per comentar com va l'anyada, les novetats de cada casa i els temps que vivim recordant un passat enyorat i volgudament oblidat.

Les caminades per la vall de Lavansa i pels voltants de Tuixent, amb el Cadí sempre present i les banyades al riu Bona, la pujada fins al poble abandonat de Banyeres o fins al mig derruït de Colldarnat. Tot un món per anar descobrint!

I tantes i tantes caminades, cap amunt sempre, això sí!: fins a Cal Soldat, fins a Banyeres i el seu castell en runes tot passant per la casa del Riu i el gorg del riu Bona que, per sort, poca gent coneix; si esteu amatents, veure encara saltar alguna daina. A Pujals i Ca l'Amador i Cal Joan, Cal Serra i Coll Bataller; l'antic camí recuperat que va de Sorribes

cap a Cal Muntada i Sant Julià dels Garrics passant per un pont romànic mig colgat d'herbes o des de Sorribes enfilant camí dret cap a Ossera; per les Masies d'Ossera i el dolmen on les bruixes ja feien servir les herbes remeieres; fins a la Torreta del Cadí; de Josa a Cernerres i al Collell; d'Adraén fins a l'ermita de Sant Salvador; Tuixent i Coll de Mola i la Serra del Verd; Ossera i El Casal i Coll d'Ares, remuntant unes pistes pedregoses; de Fórnols a l'ermita de Sant Jaume de Montargull; cap a Sisquer; fins a Colldarnat i el Puig de les Sarraïnes i Torà de Tost i Montant; de Cornellana a Coll de Jovell i al Coll de la Bacarella; de Sorribes a la Font de Trencapeus i Coll Sobirà; Sant Pere i Padrinàs fins a la casa rural de Cal Paller i el Grau; cap a l'Arp, la Tossa Pelada i Port del Comte, la font de Casalí i Sangonelles i el Refugi de les pistes d'esquí que encara porta el Josep. Cap als quatre punts cardinals partint de la casa. I allà, no gaire lluny, sempre present el Pedraforca.

Menció especial mereix l'ermita romànica de Sant Julià dels Garrics. Un passeig travessant el riu Bona i descansant al pont romànic que hi ha abans d'arribar. Els retaules gòtics restaurats per tots els veïns, la recuperació dels Aplecs, el primer dissabte de juliol, que signifiquen la trobada social de la gent de la contrada.

Sempre s'hi torna per gaudir de la primavera. Tot el camí tenyit de verd i d'arbres que comencen a brotar i ensenyen les fulles tendres. Sempre m'agrada arribar a la casa per aquesta època i que em donin la benvinguda el bé de Déu de lliris blaus que hi ha; em dona alegria i m'emociona.

Tot florit! Els lliris, el lilà, les bosses de pastor, els trèvols, la farigola, l'argelaga. D'altres flors han acabat ja el seu moment: els narcisos i les violetes escampades per tot el terra. Els lledoners estan brotant, els avets creixen, el fonoll i el julivert s'escampen, les maduixeres floreixen i les roses ja despunten. Tot riu!

Tot és silenci; tan sols passa, de tant en tant, el jeep del Cussarell fent la seva ronda habitual o quatre motoristes perduts per aquestes muntanyes. A la nit, s'encén la llumeta de Cal Pomer.

A l'estiu fer el corriol que baixa cap al riu Bona per darrere de Cal Secalló, seguir el seu curs d'aigua sempre abundant i banyar-se en un petit gorg o prendre el sol dalt d'una roca, sota la pomera, enmig d'un prat. Gaudir de la muntanya, de la senzillesa del paisatge, de compartir amb la natura, dels dies de calor sota una ombra quan el sol pica i sortir al capvespre, a la posta de sol. Admirar el cel estrellat, que cap lluminària no ens ho priva i cantar cançons a la lluna.

La tardor ens porta olor de bosc i de bolets, pinetells i rovellons, fredolics i llenegues, trepitjar de fulles seques muntanya amunt i pel dret, esgarrinxades d'esbarzer i de gavarrera. Tardes plàcides amb un

sol que ja s'agraeix i matins amb els últims cants d'ocells abans que emprenguin la fugida a altres terres. Sembla que tot es prepari per al descans.

I l'hivern silent. Els lledoners van desfullant les branques i tot es prepara per al descans anyal. El sol que ja es busca i t'acarona, Els gats que corren per la zona busquen ja l'escalfor de la casa i ens fem les últimes moixaines. Els matins de boirina amb els camps blancs de gebre. Alguna nevada que es mira per la finestra i deixa un paisatge blanc com de cotó. La pujada a les pistes d'esquí de fons a gaudir de la neu i de la sensació de llibertat.

Itinerari de les Ermites de Badalona

dimarts, 11 de gener de 2015

Aquestes festes nadal·lenques vaig fer una caminada que feia temps que portava de cap. No és que sigui ni llarga ni difícil i el desnivell és molt assequible. La volta pot durar 3 h a pas lent i tranquil. Comença quan es deixen les cases

quasi adossades a la muntanya de Montigalà, a prop de la creu: encara no sé com les van permetre fer!

Si es deixa el cotxe en el carrer sense sortida, comença un camí que es bifurca al cap de poc: cap amunt puja a la creu enmig d'un recorregut de Via Crucis "rociero" que algú ha traçat; avall s'arriba quasi al lateral de la B30, passat ja el pont que portaria a la zona comercial de Montigalà.

Seguint el camí arribem a les runes de Ca l'Alemany estratègicament posades. S'endevina encara la gran masia que va arribar a ser, amb les arcades de la bassa. Seguint amunt albirem el Monestir de Sant Jeroni de la Murtra al qual podem accedir per la dreta o bé per l'esquerra travessant la riera de Sant Jeroni fins a la pista i creu de terme que ens portaria cap a Santa Coloma de Gramenet. Arribats a Sant Jeroni fem una volta. Està tancat i en un estat deplorable. Unes quantes veus s'han alçat demanant la seva rehabilitació, però sembla que no arriba. En aquests moments llueixen els horts que l'envolten i que l'Ajuntament concedeix perquè els ciutadans els puguin cuidar i rendibilitzar. Ara se n'encarreguen la Dolors i l'Alfons amb el Conreu Sureny. Els dijous al matí i crec que també el dissabte podeu trobar la Dolors venent els seus productes a l'entrada del monestir.

Travessem el camí principal i agafem la pujada cap a l'ermita de Sant Onofre. Encara veig que aguanten força els arbres que es replanten cada any a la Festa de l'Arbre que organitza el Centre Excursionista de Badalona. Un banc serveix de repòs de la pujada i de mirada cap a la ciutat emboirada. Prop de mar es destaquen les tres xemeneies de la FECSA: molta gent hi va treballar anys al seu costat, entre fums negres i olors i sorolls, i sembla que els de Sant Adrià en volen fer museu!

Tornant a la pista principal que ve del Coll de la Vallença anem direcció Montcada i arribem a l'ermita de Sant Climent, sola i feréstega. Des d'aquí es domina el Puig Castellar amb el seu poblat ibèric.

Agafem un tros de GR (Camí de Gran Recorregut) per tornar a baixar cap a Sant Jeroni i caminem entre matolls d'una futura ginesta que començarà a brotar al juny tenyint de groc la vall de Betlem fins a enfilar-nos a la Creu de Montigalà, per baixar per l'altre vessant tot tenint de fons el soroll mig somort dels cotxes que omplen la Pota Nord, que en diuen.

Durant el camí he comprovat que és molta la gent que es passeja per tot el recorregut ja sigui a peu, en moto, en bici, passejant el gos o anant amb les criatures a donar un vol.

Podeu trobar l'itinerari a la web de l'Ajuntament de Badalona, apartat de Medi Ambient.

Itinerari per Sant Llorenç del Munt

dilluns, 19 de gener de 2015

Sortida fàcil i agradable per Sant Llorenç del Munt seguint l'itinerari que ens porta des de la Torre de l'Àngel fins al Coll d'Estenalles passant per les Coves de Sescorts. El dia ha estat fred i variable tot i que hem pogut gaudir d'estones de sol hivernal.

Sortim des de la Torre de l'Àngel, esvelta construcció modernista, travessant la riera de les Arenes i ens enfilem cap a Can Robert, masia abandonada i en estat precari on va passar-hi una temporada el poeta Joan Salvat-Papasseit per tractar la seva tuberculosi. Valdria la pena recordar-ho i endreçar-ho una mica si algú tingués la intenció de fer un itinerari pels indrets on va estar el poeta. Tot l'entorn va ser també famós perquè s'hi havien rodat pel·lícules ambientades al far-west. Una mica més amunt, a tocar de la casa, passem per les Tombes de Can Robert, perdudes, que corresponen a una antiga necròpolis visigòtica. Passem pel Forn de Calç de la Canal de l'Abella situat al bell mig d'una barrancada entre una espessa vegetació i arribem al collet del Morral del Drac. El Morral del Drac és una construcció monolítica de pedra granítica que presenta una obertura entre la roca i, segons la llegenda, fou el cau d'una bèstia ferotge; continua la llegenda que quan va ser abatut el drac va anar a morir al Puig de La Creu del veí Castellar del Vallès.

A partir d'aquí se segueix un corriol encarat cap avall que ens porta a les Coves de Sescorts. Entrada amb volta suportada per unes columnes naturals, fumades com tot el sostre. Diverses galeries es connecten entre si a través d'un seguit de passadissos. Hi ha unes vistes espectaculars de la muntanya de Sant Llorenç amb el monestir i cap a la vall. Tornem cap al Morral i continuem en direcció nord seguint les indicacions del Coll d'Estenalles amb vistes sobre el Montseny, Montserrat i la serralada pirinenca. Al cap d'una estona arribem als Òbits, unes balmes que havien estat habitades. També conegut pel Cau de la Moneda perquè s'hi havia fabricat moneda falsa en altres temps. Pugem lleugerament per arribar a la Font Flàvia, ficada en una humida raconada; tenim al davant la zona de les Fogueroses amb els seus

estimballs i seguim la carena del Pagès arribant-nos, fent una petita marrada, al Pla de les Pinasses on hi ha una vista espectacular sobre el Montseny; a sota Sant Llorenç Savall i una mica més enllà Sant Feliu de Codines, els Cingles de Gallifa i els Cingles de Bertí. Tot carenejant la zona de les Fogueroses podem veure al davant la Serra de l'Obac i l'altiu Montcau.

Baixem per un corriol entre roures i alzines fins a trobar el Roure del Palau, arbre monumental de bona alçària degudament senyalitzat. Continuem baixant entre alzines, farigola i estepa blanca fins a la Bassa de la Calçada que costa de veure, ja que tot l'entorn ha anat acumulant els sediments de les pluges i la degradació del terreny. Continem avall i, després de travessar el torrent del Cellerot i fer una petita pujada, arribem a l'àrea de pàrquing del Coll d'Estenalles.

L'excursió ens ha portat a llocs poc transitats de la muntanya de Sant Llorenç tot i que en molts moments ens hem trobat amb un seguici de gent i gossos que feien el mateix camí. Hi ha d'haver lloc per a tothom!

La Bisbal de Falset

dijous, 12 de març de 2015

A la part alta del poble comença el camí del Grau. Una pista que passa per sobre de les últimes cases i que esdevé de seguida corriol costerut entre el rocam que conforma aquest pedregós paisatge. La terra eixuta i les roques despreses per

l'erosió conformen l'ambient sec fins al mateix cim del Grau on oneja una estelada fortament agafada a terra amb filferro i pedres. El drap, voleiant al vent, mig estripat i descolorit pel sol és la presència muda d'una mà humana.

Arremolinat a sota seu, el poble amb el campanar altiu. Al seu voltant les cases formen un semicercle fet de totxanes i teulades rogenques. Són les onze i s'escolten els crits dels infants al pati de l'escola i la remor tothora present dels tractors que travessen els carrers estrets, marcant les hores de les feines del camp en un anar i venir freturós. Des del mirador del Grau la vista avarca tot l'horitzó.

En aquest punt es reprèn el caminó que ens ha de portar a Bellaguarda. El corriol es transforma en pista i segueix recta cap endavant passant entre marges d'oliveres ja despreses del fruit. Els troncs tortuosos d'uns ametllers en flor acompanyen el camí. La seva ennegrida fusta contrasta amb la blancor núvia de la copa on un eixam d'abelles es refreguen en les flors.

El camí segueix entre matolls de garric i argelagues punxegudes que encara esperen la grogor del despuntar primaveral que les fa tan altives. Els marges curulls de romaní en flor amb les seves petites corol·les conserva una potent aroma que només li pot donar aquesta terra interior, aspre i colrada pel sol.

Carenejant la serra s'observa a la dreta el massís del Montsant retallat en un cel lletós i a l'esquerra, la successió de bancals i espones fetes de murs de pedra seca. La roca granítica ha donat pas a l'erosió configurant coves i vaumes profundes. A terra, de tant en tant, els aljubs plens encara de l'aigua de les últimes pluges. Al lluny, giravoltar dels

molins que com un exèrcit blanc dóna un punt de moviment constant al paisatge enrocat en la calma d'un lluminós dia d'hivern.

Darrere dels matolls s'alcen les ales d'unes cueretes fugisseres i el cant de les merles trenca el silenci de la pineda. De tant en tant, les ales dels falciots esgarrapen l'aire. Les branques seques i cremades dels pins curulls de vesc florit davallen voluptuosament cap a les feixes i sembla que vulguin penetrar el borriçol verd que despunta entre les roques.

La flor de l'herba negra llueix el seu blau lilós, com a senyal d'una primavera que està a punt d'arribar amb tota la seva esplendor.

Al fons, fins allà on arriba la vista, el traç d'una sinuosa carretera és la porta d'entrada i sortida d'una comarca tancada que ha conservat zelosament el seu futur.

L'última llum del sol que es pon per Les Garrigues crea un contrallum amb les fulles planes i verdes dels cirerers d'arboç i el marfull rivetejat de flors blanques. Les portes de fusta envellida dels masos s'han tancat. Tota la natura traspua una encalmada tranquil·litat esperant la nova albada.

Estany d'Ivars

dilluns, 30 de març de 2015

Sortida plàcida a [l'Estany d'Ivars](#) tot i la caminada de 22 km. Hem sortit de Palau d'Anglesola i deixat els cotxes a Can Novella, masia entre camps verds i arbres florits. Seguim per pista tenint sempre el sol de cara i a l'horitzó els dos Mont-

sec que ens fan de capçalera; darrere d'ells les muntanyes nevades del Pirineu.

Els tractors feinegen en els camps; les rengleres de pomers ja brotats i ufanosos, en aquesta terra d'Urgell, regada pel canal, troben l'aigua que els va assegurar la vida.

Arribem a l'Estany d'Ivars i caminem per la riba fins a [Cal Sinén](#) on ens poden donar informació sobre el passat i el present de l'Estany. Diferents panels al llarg del camí ens van informant de la seva flora i la fauna. No és encara l'època de l'arribada de les aus però podem veure ànecs i gavines que s'han endinsat fins a aquestes terres de l'interior. Dalt dels pals, fets exprés, les cigonyes estan niant. Des dels guaites les podem observar sense ser massa vistos per les aus. Un vent fort remou les aigües de l'estany i les canyes; els ànecs sembla que es bressolin quan no enfonsen de cop el cap sota l'aigua. Avui, sota aquest sol potent, s'agraeix aquest vent. Estem tots una mica vermells i rosats pel sol.

[L'Estany d'Ivars](#) va ser una de les millors zones humides de l'interior de Catalunya. El 1951 es va dessecar i el 2005, ara se celebren els deu anys, es va tornar a recuperar passant a ser l'estany més gran de l'interior de Catalunya i un recurs important en l'àmbit socioeconòmic i de dinamització de la zona; se n'ha recuperat la memòria històrica i l'espai natural amb una important biodiversitat d'ocells aquàtics.

Dinem en un berenador prop de les barques que en moments de millor temps et poden passejar per l'estany i continuem seguint els camins entre arbredes fins a arribar a Vil·la-Sana. Allà, a l'interior de la Casa Vella, prop de la plaça Major, visitem [l'ermita Mare de Déu de la](#)

Cabeza, una imatge portada des d'Andújar per la duquessa de Sessa, Teresa de Cardona, i que va desaparèixer durant la Guerra Civil.

Per acabar la jornada fem una "clara" ben atesos al bar. Als afores del poble un plataner enorme ens enamora amb el seu brancatge.

Toca tornar i, altra vegada amb el sol de cara, arribem fins a la masia de Cal Novella satisfets i morenets on ens acomiadem fins a una nova caminada.